

Комисията укрепва европейската химическа промишленост

Днес Европейската комисия представи план за действие за химическата промишленост с цел укрепване на конкурентоспособността и модернизацията на химическия отрасъл на ЕС. В плана се разглеждат основните предизвикателства пред отрасъла, а именно високите разходи за енергия, нелоялната конкуренция в световен мащаб и слабото търсене, като същевременно се насърчават инвестициите в иновации и устойчивост. Той е придружен от сборен пакет от мерки за опростяване в областта на химикалите — до момента това е шестият пакет, който Комисията представя в рамките на настоящия мандат — с цел по-нататъшно рационализиране и опростяване на ключово законодателство на ЕС в областта на химикалите, заедно с предложение за укрепване на управлението и финансовата устойчивост на Европейската агенция по химикали (ECHA).

В **плана за действие** се предлагат следните мерки:

- **Издръжливост и еднакви условия на конкуренция:** В отговор на рисковете от закриване на производствен капацитет в отрасъла Комисията ще създаде съвместно с държавите членки и заинтересовани страни Алианс за химикалите от критично значение. Алиансът ще набележи производствените обекти от критично значение, които се нуждаят от политическа поддръжка, и ще се занимае с търговски проблеми като зависимостите и нарушаването на веригата на доставки. Комисията също така бързо ще приложи мерки за търговска защита, за да гарантира лоялна конкуренция, като същевременно разшири мониторинга на вноса на химикали чрез съществуващата работна група за наблюдение на вноса. Алиансът ще съгласува инвестиционните

приоритети, ще координира проекти на ЕС и национални проекти, включително важни проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ), и ще подкрепя производствени обекти от критично значение в ЕС с цел стимулиране на иновациите и регионалния растеж.

- **Енергия на достъпни цени и декарбонизация:** Комисията ще приложи скоростно Плана за действие за енергия на достъпни цени, за да спомогне за намаляване на високите разходи за енергия и суровини. С него бяха въведени ясни правила за водорода с малък въглероден отпечатък и ще се актуализират правилата за държавната помощ с цел намаляване на разходите за електроенергия за повече производители на химикали до края на годината. Планът също така насърчава използването на чисти източници на въглерод — от уловен въглероден диоксид, от биомаса и отпадъци — и подкрепя възобновяемите енергийни източници. Днес започна и обществена консултация относно усъвършенстването на химическото рециклиране.
- **Водещи пазари и иновации:** В плана за действие видно място заемат фискалните стимули и данъчните мерки за стимулиране на търсенето на чисти химикали. С предстоящия **акт за механизъм за ускоряване на промишлената декарбонизация** ще се определят правилата на ЕС за съдържанието и устойчивостта в подкрепа на растежа на пазара и инвестициите в чисти технологии. Предстоящата **стратегия за биоикономиката и законодателният акт за кръговата икономика** ще стимулират ресурсната ефективност на ЕС, рециклирането на химикали и ще укрепят пазара на суровини на биологична основа и рециклирани суровини, които са алтернатива на суровините на основата на изкопаеми горива. Комисията също така ще стартира основаване на **европейски центрове за иновации и заместване** и ще набави финансиране от ЕС по линия на програмата „Хоризонт Европа“ (2025—2027 г.), с цел ускорено разработване на по-безопасни и по-устойчиви заместители на химикали.
- **Предприемане на действия по отношение на перфлуороалкилираните и полифлуороалкилираните съединения (PFAS):** В плана за действие се потвърждава отново ангажиментът на Комисията за свеждане до минимум на емисиите на PFAS чрез солидно, научно обосновано ограничение, като същевременно се гарантира, че при липса на налични алтернативи те ще продължат да се използват в

критични приложения при строги условия, които ще бъдат предложени непосредствено след становището на ЕСНА. Комисията също така ще инвестира в иновации, ще насърчава възстановяването въз основа на принципа „замърсителят плаща“ и ще отдаде приоритет на разработването на по-безопасни алтернативи.

Опростяване

Като част от неспирните си усилия за повишаване на конкурентоспособността на ЕС Комисията прие шести **сборен пакет от мерки за опростяване** с цел намаляване на разходите за привеждане в съответствие и на административната тежест за химическата промишленост, като същевременно се гарантира стабилна защита на човешкото здраве и околната среда. Това включва опростяване на правилата за етикетирание на опасни химикали, изясняване на регламентите на ЕС за козметичните продукти и улесняване на регистрацията за европейските продукти за наторяване чрез привеждане на изискванията за информация в съответствие със стандартните правила на REACH за химикалите. Очаква се тези мерки да спестяват на промишлеността най-малко **363 милиона евро годишно**.

Предложението за **основния регламент за ЕСНА** предоставя на ЕСНА необходимите ресурси, гъвкавост и структурни адаптации, за да изпълнява задълженията си в рамките на все по-обширния си мандат, който понастоящем включва отговорности съгласно множество регламенти на ЕС, а именно — класифициране и етикетирание, биоциди, внос и износ на опасни химикали, управление на отпадъците и водите.

Химическият отрасъл е от жизненоважно значение за европейската икономика. Той е в основата на производството на почти всички стоки. Той осигурява основни материали и технологии на отраслите, които крепят благосъстоянието, сигурността и издръжливостта на европейските икономики, включително автомобилостроенето, строителството, здравеопазването, селското стопанство, чистите технологии и отбраната.

Контекст

Планът за действие за европейската химическа промишленост се основава на Компаса за конкурентоспособността и Пакта за чиста промишленост. След стратегическия диалог на председателя от 12 май 2025 г. това е третият отраслов план на Комисията след тези за автомобилостроенето и

стоманата. Представеният днес пакет за опростяване е в изпълнение на ангажимента на председателя **Фон дер Лайен** за опростяване на законодателството на ЕС и намаляване на административната тежест с цел подпомагане на предприятията за повече новаторство и растеж.

Председателят **Фон дер Лайен** обяви сборен пакет от мерки по отрасли в рамките на първия стратегически диалог за бъдещето на химическата промишленост в Европа с представители на отрасъла, проведен на 12 май 2025 г. Стратегията за единния пазар, приета през май 2025 г., потвърди този ангажимент. Пакетът от мерки за химическата промишленост е един от поредицата сборни пакети от мерки за опростяване, представени от Комисията в рамките на настоящия мандат. Химическата промишленост на ЕС е четвъртият по големина производствен отрасъл, в който 29 000 дружества осигуряват 1,2 милиона преки работни места и подкрепят други 19 милиона работни места във веригите на доставки.

Източник: Европейска комисия

Снимка: pixabay